

Nspire & stamfunktion

Bestemmelse af stamfunktion i Nspire

Vi vil bestemme stamfunktionen til $f(x) := 3 \cdot x + 2$ ved at at skrive

$$f(x) := 3 \cdot x + 2 \quad \blacktriangleright \quad \text{Udført}$$

skriv $\mathbf{sf(x) := integral(f(x),x)+k}$ i en math-box og tryk **enter**

$$\mathbf{sf(x) := \int f(x) dx + k} \quad \blacktriangleright \quad \text{Udført}$$

For at se resultatet skal du skrive det igen

$$\mathbf{sf(x)} \quad \blacktriangleright \quad \frac{3 \cdot x^2}{2} + 2 \cdot x + k$$

Hvis du er utålmodig kan du skrive de to linier sammen adskilt af to kolon-tegn

$$\mathbf{sf(x) := integral(f(x),x)+k: sf(x)}$$

der bliver til

$$\mathbf{sf(x) := \int f(x) dx + k: sf(x)} \quad \blacktriangleright \quad \frac{3 \cdot x^2}{2} + 2 \cdot x + k$$

Hvis du skal finde stamfunktionen til $g(x)$ kalder du den tilsvarende for $sg(x)$

Du kan også finde integraltegnet i kataloget. Her er det vigtigt at du bruger pil-til-højre mellem x og $+k$. Hvis du ikke gør det kommer der til at stå som i øverste linje

$$\mathbf{sf(x) := \int f(x) d(x+k)} \quad \text{NEJ}$$

$$\mathbf{sf(x) := \int f(x) dx + k} \quad \text{JA}$$

Eksempel: Bestem samtlige stamfunktioner til $f(x) = 1/x + x$.

$$f(x) := \frac{1}{x} + x \quad \blacktriangleright \quad \text{Udført}$$

Vi skriver i en mathbox: $\mathbf{sf(x) := integral(f(x),x)+k}$

Det bliver til $\mathbf{sf(x) := \int f(x) dx + k} \quad \blacktriangleright \quad \text{Udført}$

Samtlige stamfunktioner til $f(x)$ er $\mathbf{sf(x)} \quad \blacktriangleright \quad \ln(|x|) + \frac{x^2}{2} + k$

NB! Stamfunktionen til $1/x$ er $\ln(x)+k$ hvis $x > 0$. Generelt er stamfunktionen til $1/x$ lig med $\ln(|x|)+k$. Det behøver vi ikke gå nærmere op i, men det er derfor det ser anderledes ud end det plejer

Øvelser: Lav øv 210

Bestem den stamfunktion der går gennem et bestemt punkt

Vi vil bestemme den stamfunktion til $f(x) := x^2 - 2x - 1$ der går gennem $(2, -2)$

$$f(x) := x^2 - 2 \cdot x - 1 \quad \blacktriangleright \quad \text{Udført}$$

$$\mathbf{sf(x) := \int f(x) dx + k} \quad \blacktriangleright \quad \text{Udført}$$

Vi har altså at samtlige stamfunktioner til $f(x)$ er på formen

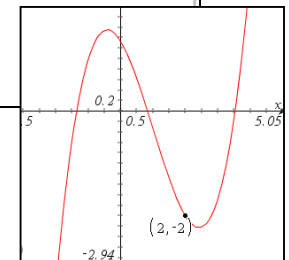
$$\mathbf{sf(x)}$$

Vi skal finde den der opfylder at $sf(2) = -2$ og derfor løser vi mht k

$\mathbf{solve(sf(2)=-2,k)} \quad \blacktriangleright \quad k = 1.33333$ (husk du får afrundet med **ctrl+enter**)

Den stamfunktion til $f(x)$ der går gennem $(2, -2)$ er

$$\mathbf{sf1(x) = sf(x) | k = 1.33333} \quad \blacktriangleright \quad \mathbf{sf1(x) = \frac{x^3}{3} - x^2 - x + 1.33333}$$

Bemærk at jeg beholder $sf(x)$ som den generelle udgave og indfører $sf1(x)$ som den specielle løsning. Det andet kan give problemer

Eksempel: Bestem den stamfunktion til $f(x) = \frac{1}{e^x + 1}$ der går gennem (1,2)

$$f(x) := \frac{1}{e^x + 1} \rightarrow \text{Udført}$$

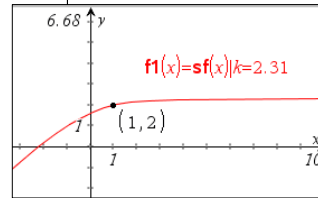
$$sf(x) := \int f(x) dx + k \rightarrow \text{Udført}$$

Vi bestemmer k så $sf(1)=2$

$$\text{solve}(sf(1)=2, k) \rightarrow k=2.31326$$

Den søgte stamfunktion er

$$sf2(x) = sf(x) | k=2.31326 \rightarrow sf2(x) = -\ln(e^x + 1) + x + 2.31326$$

Øvelser: Lav opg 2015 og opg 2016 (s 66) med TI

Bestem den stamfunktion der har en bestemt tangent

Vi vil bestemme den stamfunktion til $f(x) = -2x - 1$ der har linjen $y=2x+4$ som tangent

$$f(x) := -2 \cdot x - 1 \rightarrow \text{Udført}$$

$$sf(x) := \int f(x) dx + k \rightarrow \text{Udført}$$

Da linjen $y=2x+4$ skal være tangent til $sf1(x)$ skal vi først finde det x_0 hvor $sf1'(x_0)=2$ men da $sf1'(x)=f(x)$ skal vi altså løse $f(x_0)=2$

$$\text{solve}(f(x_0)=2, x_0) \rightarrow x_0 = -1.5$$

$$x_0 := -1.5 \rightarrow -1.5$$

For at bestemme y_0 indsættes x_0 i tangentligningen

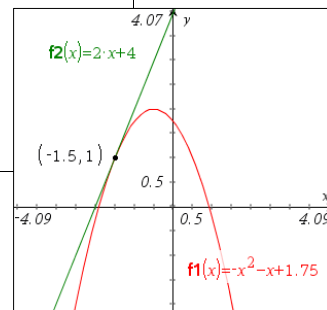
$$y_0 := 2 \cdot x_0 + 4 \rightarrow 1.$$

Nu ved vi hvilket punkt $sf1(x)$ går igennem og løser derfor $sf(-1.5)=1$ og bestemmer k

$$\text{solve}(sf(-1.5)=1, k) \rightarrow k=1.75$$

Den søgte stamfunktion er

$$sf1(x) = sf(x) | k=1.75 \rightarrow sf1(x) = -x^2 - x + 1.75$$

Eksempel: Bestem den stamfunktion til $f(x) = e^x$ der har $y=3x+1$ som tangent

$$f(x) := e^x \rightarrow \text{Udført}$$

$$sf(x) := \int f(x) dx + k \rightarrow \text{Udført}$$

Da linjen $y=3x+1$ skal være tangent til $sf1(x)$ skal vi først finde det x_0 hvor $sf1'(x_0)=2$ men da $sf1'(x)=f(x)$ skal vi altså løse $f(x_0)=3$

$$\text{solve}(f(x_0)=3, x_0) \rightarrow x_0 = 1.09861$$

$$x_0 := 1.09861 \rightarrow 1.09861$$

For at bestemme y_0 indsættes x_0 i tangentligningen

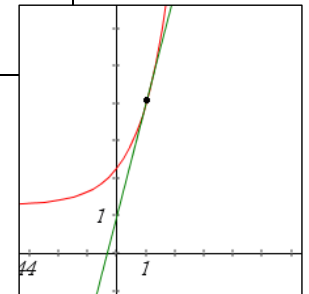
$$y_0 := 3 \cdot x_0 + 1 \rightarrow 4.29583$$

Nu ved vi hvilket punkt $sf1(x)$ går igennem og løser derfor $sf(1.09861)=4.29583$ og bestemmer k

$$\text{solve}(sf(1.09861)=4.29583, k) \rightarrow k=1.29584$$

Den søgte stamfunktion er

$$sf1(x) = sf(x) | k=1.29584 \rightarrow sf1(x) = e^x + 1.29584$$

Øvelser: 222 223 + Opg 2023